

Jako režisér se pohybujete **mezi** Francií a Rakouskem. Ve Vídni zároveň učíte už více než deset let na filmové akademii. Co je to první, co svým studentům říkáte?

Na úvod mám vždy čtyřhodinovou přednášku, ve které se **je** snažím odradit. Všichni přicházejí s neskutečnými iluzemi. Je mi však jasné, že mluvím k hluchým. Říkají si, že jen žvaním. Ale vlastně si tím trochu očistím svědomí.

Odradíte někoho?

Zůstanou všichni. Každý věří, že právě on je budoucí Glenn Gould. Kolik z nich se však stane virtuosem? Skoro žádný. Představa, že režie je zábavný, sexy džob, je iluze, kterou se jim snažím ironicky rozmluvit.

Jak se změnil typ lidí, kteří se na školu hlásí, a jejich témata?

Změna k horšímu spočívá v tom, že setrvale klesá úroveň jejich vzdělanosti. Když chce někdo být režisérem, měl by mít zájem o literaturu, hudbu. Těchto vědomostí mají však studenti čím dál méně. To platí i pro dějiny filmu, které pro mnohé začínají Tarantinem. Čas od času se objeví někdo, kdo viděl úplně všechno, což ovšem neznamená, že je také nejnadanější. Malý přehled mají i kvůli tomu, jaká je nyní kulturní krajina. Vidí aktuální produkci. Dnes si sice mohou velké filmy z minulosti snáze sehnat, ale nikdo je k tomu neinspiruje. Celkově je to problém školství, kde kultura nehraje takovou roli.

Má mladá generace něco, co ta starší neměla?

Nevidím velký rozdíl. Vždy najdete angažované, pilné, a ty, kdo se nechají vléct proudem. O režii se uchází zhruba sto studentů. Přijmeme maximálně čtyři. I z nich jsou často dva přebyteční. Občas vezmeme studenty, o nichž hned víme, že to nebudou velcí umělci.

(Respekt 2/2018)

2 Která z následujících možností obsahuje slovo citově zabarvené?

/viz 2, s. 18/ 1 bod

- A) že jen žvaním
- B) očistím svědomí
- C) mluvím k hluchým
- D) nevidím velký rozdíl

3 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N):

- 3.1 Všichni studenti školu úspěšně dokončí.
3.2 Dotazovaný režisér je francouzského původu.
3.3 Přednášky dotazovaného režiséra jsou vždy čtyřhodinové.
3.4 Úroveň vzdělanosti současných studentů je nižší než u předchozí generace.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

4 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se neuplatňuje obraznost?

- A) očistím svědomí
B) mluvím k hluchým
C) se nechají vléct proudem
D) nikdo je k tomu neinspiruje

5 Které z následujících tvrzení nevyplývá z výchozího textu?

- A) Studenti mají ve vztahu k oboru nereálná očekávání.
B) Studenti mají dnes snazší přístup ke studiu starých filmů.
C) Tarantino je pro studenty jediný tvůrce známý z dějin filmu.
D) Ani přijetí ke studiu není zárukou budoucího uměleckého úspěchu.

6 Které z následujících tvrzení o slovech zvýrazněných ve výchozím textu je pravdivé?

- A) Slovo *je* je slovesem a slovo *mezi* je předložkou.
B) Slovo *je* je zájmenem a slovo *mezi* je předložkou.
C) Slovo *je* je slovesem a slovo *mezi* je podstatným jménem.
D) Slovo *je* je zájmenem a slovo *mezi* je podstatným jménem.

7

7.1 Podtržené souvětí z výchozího textu převedte na větu jednoduchou: Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

7.2 Napište, jakým větným členem je slovo podtržené v posledním souvětí výchozího textu:

8 Přiřadte k vedlejším větám zvýrazněným v jednotlivých souvětích (8.1–8.3) příslušný druh (A–E):

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 8.1 Petr byl, **jako by ho vyměnili**.
8.2 Nevěděl, **jak se s tím má vypořádat**.
8.3 Pozoroval dívku, **jak tančí na chodníku**.

- A) vedlejší věta podmětná
B) vedlejší věta doplňková
C) vedlejší věta předmětná
D) vedlejší věta přísudková
E) vedlejší věta přívlastková

☐
☐
☐

O **dobytí** rudé planety snil už sovětský hlavní konstruktér Sergej Koroljov v 60. letech minulého století. Ještě dnes nám však stojí v cestě překážky nejen technologické, ale také zdravotní.

Mise na Mars se pojí s **celou** řadou zdravotních rizik. Pomineme-li obvyklá onemocnění či úrazy, jež se přesto mohou s ohledem na vzdálenost k nejbližší nemocnici změnit ve zcela krizovou situaci, číhají na astronauty dvě hlavní nebezpečí: Dlouhá cesta mimo ochranu zemské magnetosféry **vystaví** posádku přímému vlivu kosmického záření, před nímž ji lze chránit jen za cenu značných finančních nákladů. Pokud by na Slunci došlo k erupci, jejíž plazmoid by byl vržen na kosmickou loď, znamenalo by to přímé ohrožení života lidí na palubě. Se zvýšenou radiací se tedy budou muset vyrovnat buď technici, nebo právě astronauti tím, že riziko přijmou a podstoupí.

Další neznámou je dlouhodobý pobyt na povrchu Marsu, neboť tamní klimatické **podmínky** se těm pozemským příliš nepodobají – snad až na neobydlené mrazové pouště. Na rudé planetě často řadí prachové bouře, není tam přímo k dispozici čistá pitná voda a atmosféru nelze dýchat. Každý výstup mimo základnu bude tedy znamenat pobyt ve skafandru, což představuje rovněž rizikovou operaci.

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

9 Který z následujících názvů nejlépe vystihuje obsah výchozího textu?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

- a) Rizika pobytu na rudé planetě
- b) Historie misí na rudou planetu
- c) Klimatické podmínky na rudé planetě
- d) Překážky dobytí rudé planety člověkem

10 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozím textu (A), nebo ne (N):

/viz 5, s. 35/ max. 2 body

	A	N
10.1 Případné erupce na Slunci mohou být pro posádku smrtelně nebezpečné.	☐	☐
10.2 Cesta na Mars byla dle sovětského konstruktéra realizovatelná už v minulém století.	☐	☐
10.3 Zajištění ochrany posádky před přímým kosmickým zářením je možné jen za cenu vysokých finančních nákladů.	☐	☐
10.4 Dlouhodobý pobyt mimo základnu je na rudé planetě pro člověka bez skafandru kvůli tamním klimatickým podmínkám nemožný.	☐	☐

11 Která z následujících možností je souslovím?

/viz 2, s. 18/ 1 bod

- a) kosmická loď
- b) přímému vlivu
- c) minulého století
- d) hlavní konstruktér

12 Kterou z následujících dvojic slov lze ve výchozím textu vzájemně zaměnit tak, aby význam výchozího textu zůstal zachován?

/viz 2, s. 18/ 1 bod

(První slovo z dvojice vždy pochází z výchozího textu a je v něm vyznačeno tučně.)

- a) celou – úplnou
- b) vystaví – ukáže
- c) dobytí – zničení
- d) podmínky – poměry

13 Které z následujících tvrzení o výchozím textu je pravdivé?

/viz 1, s. 44/ 1 bod

- a) Text je zprávou z denního tisku.
- b) Text je heslem z dětské encyklopedie.
- c) Text je článkem z populárně-naučného časopisu.
- d) Text je úryvkem z vědecké publikace o kosmonautice.

- 14.1 Z posledního odstavce výchozího textu vypište **slovo** domácího původu vzniklé skládáním:
- 14.2 Z posledního odstavce výchozího textu vypište synonymum slova *také*:
- 14.3 Z posledního odstavce výchozího textu vypište antonymum slova *bezpečný*:
(Hledané slovo se ve výchozím textu může vyskytovat i v jiném než základním tvaru.)

- 15 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

/14.2, s. 44/ 3 body

- A) To se mi nepodařilo a nakonec jsem se rozhodl, že vstanu.
- B) Když jsem se oholil a opět zhasl, přes okraj záclon už pronikalo denní světlo.
- C) Byla ještě taková tma, že jsem musel rozsvítit, abych se mohl u umyvadla v rohu oholit.
- D) Byla ještě tma, věděl jsem, že mě čeká celý den jízdy, a tak jsem se pokoušel ještě usnout.
- E) Když nejsem ve své posteli, většinou se dobře nevyspím, tudíž jsem se po krátkém a nehlubokém spánku asi před hodinou probudil.

(K. Ishiguro, *Soumrak dne*)

15.1

15.2

15.3

15.4

15.5

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 16

V Petrově společnosti se necítili příjem*. S nikým si nerozum*l, na sliby často zapom*l.

(Didaktis)

- 16 Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit *e/ně* tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou *e/ně* uvedena v odpovídajícím pořadí?

- A) ě – ně – ě
 B) ě – ě – ně
 C) ně – ně – ě
 D) ně – ě – ně

TEXT 1

Otevřel jsem oči právě včas, abych spatřil svého otce a Martinovu matku v doprovodu muže opírající se o kolo. Za mříží svítalo. Po dešti zůstala na udupaném trávníku mezi márnici a cestou tvořenou placatými kameny kaluž, v níž plavaly nedopalky.

„Tady je máte,“ promluvil muž. Poznal jsem správce hřbitova, otcova známého a muže, který nás uvěznil uvnitř. Zastavili se před kaluží. Martinova matka odstrčila mého otce a vrhla se k mříži. Martin vyskočil a pokusil se ukryt za latěmi opřenými o stěnu márnice.

Matka se s nohama po kotníky ve vodě obrátila na správce: „To tu budete jen tak postávat? Pustte ho ven!“

Správce se však do vody příliš nechtělo. Zdvihl kolo, postavil ho před kaluž, opřel se o řídítka a natáhl před sebe ruku s klíčem.

Matka odemkla mříž.

„Pocem,“ křikla na Martina. Když se Martin k ničemu neměl, trhla mříží a nasoukala se do márnice. Využil jsem příležitosti, popadl batoh a protáhl se ven.

Otec mě chytil za rameno.

„Doma si promluvíme,“ řekl.

Uvnitř márnice se matka pokoušela vylákat Martina z úkrytu. Martin před sebou držel v obou rukou lať a snažil se jí matku odehnat. Matce se podařilo lať chytit a přitáhnout Martina k sobě. Zbytek lať se poroučel k zemi. Matka dostrkala vzpouzejícího se Martina k otevřené mříži.

První se vzpamatoval otec.

„Taky jsi nám vo tom moh říct dřív,“ obrátil se na správce hřbitova.

Správce položil kolo doprostřed cesty a poškrábal se v rozkroku. „**Chtěl jsem je postrašit. Když jsem jel kolem márnice, všim jsem si v otevřené mříže. Věděl jsem, že ty dva nevodolaj a podívaj se dovnitř. Slyšel jsem je mluvit vo upírech a napadlo mě, že když je tam do rána zamknou, dostanou za vyučenou.**“

(D. Petr, Straka na šibenici, upraveno)

TEXT 2

Shodný přívlastek volně připojený, jehož základem je podstatné jméno, se nazývá **přístavek** (apozice). Je zpravidla rozvitý a stojí za řídícím podstatným jménem. Od podstatného jména, které blíže určuje, i od ostatní části věty je v mluvené řeči oddělen přestávkou (pauzou), v písmu čárkou.

Např.: Profesor Holzknecht, velký znalec Smetanovy hudby, ...

(B. Havránek, A. Jedlička, Stručná mluvnice česká, upraveno)

17 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z TEXTU 1?

(10/15, s. 35) 1 bod

- A) Martinův úkryt prozradil otec.
- B) Martin strávil sám noc v márnici.
- C) Matka vešla za Martinem do márnice.
- D) Martin se v noci tajně vloupal do márnice.

18 Která z následujících možností obsahuje přístavek?

(10/15, s. 35) 1 bod

- Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.
- A) Poznal jsem správce hřbitova, otcova známého a muže, který nás uvěznil uvnitř.
  - B) Zdvihl kolo, postavil ho před kaluž, opřel se o řídítka a natáhl před sebe ruku s klíčem.
  - C) Otevřel jsem oči právě včas, abych spatřil svého otce a Martinovu matku v doprovodu muže opírajícího se o kolo.
  - D) Po dešti zůstala na udupaném trávníku mezi márnici a cestou tvořenou placatými kameny kaluž, v níž plavaly nedopalky.

19. Které z následujících tvrzení nejlépe vystihuje TEXT 1?

10/17, s. 40/ 1 bod

- 1. Text je psán veršem.
- 2. Text je ukázkou dramatu.
- 3. Text je vyprávěn jednou z postav.
- 4. Text je ukázkou fantasy literatury.

20. Která z následujících možností nejlépe vystihuje charakter jazykových prostředků **podtržených** v poslední přímé řeči v TEXTU 1?

10/17, s. 10/ 1 bod

- 1. Jazykové prostředky jsou slangové.
- 2. Jazykové prostředky jsou argotické.
- 3. Jazykové prostředky pocházejí z obecné češtiny.
- 4. Jazykové prostředky pocházejí z hovorové češtiny.

21. Vypište z **podtržené části TEXTU 1** jednočlennou větu:

10/17, s. 24/ max. 2 body

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

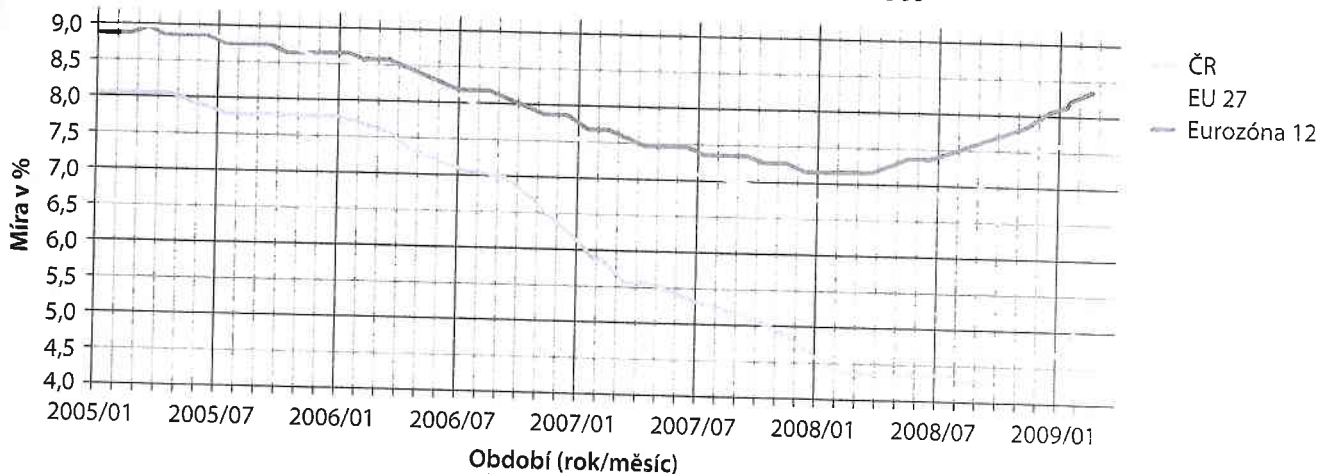
22. Napište první dvě slova **souvětí souřadného** z **tučně** vytištěného úseku TEXTU 1:

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

VÝCHOZÍ GRAF K ÚLOZE 22

NEZAMĚŠTNANOST V LETECH 2005–2009

22. Které tvrzení **není** v souladu s informacemi ve výchozím grafu?

- A) Nezaměstnanost v ČR byla mezi lety 2005–2009 neustále pod průměrem zemí EU 27.
- B) Ke konci roku 2008 nezaměstnanost ve všech zemích EU 27 stejně jako v ČR opětovně narůstala.
- C) Zatímco v průběhu roku 2005 v ČR docházelo k mírnému poklesu nezaměstnanosti, od června 2006 byla nezaměstnanost stagnovala.
- D) Křivka vyjadřující vývoj nezaměstnanosti v ČR mezi lety 2005–2009 vykazuje obecně tendenci k výšší úrovni než křivka průměrné nezaměstnanosti zemí EU 27.

- 23 Přiřaďte k jednotlivým větám (23.1–23.4) odpovídající tvrzení (A–F):
(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou.
Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

/viz 4, s. 30/ max. 4 body

- 23.1 Přišel bych o pár minut později.
23.2 Byli bychom se tu báseň naučili z paměti.
23.3 Zboží bylo vyprodáno během několika minut.
23.4 Na tuto funkci je ještě příliš mladý a nezkušený.

- A) Věta obsahuje spojku souřadicí.
B) Věta obsahuje spojku podřadicí.
C) Věta obsahuje příslovečnou spřežku.
D) Věta obsahuje druhý stupeň přídavného jména.
E) Věta obsahuje sloveso v trpném rodě minulého času.
F) Věta obsahuje sloveso v podmiňovacím způsobu přítomného času.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHAM 24–25

Na Nový rok jsem se rozhodl, že zhubnu pomocí zdravé výživy a sportu. Nejtěžší pro mě bylo vybrat si nejvhodnější činnost. Dlouho jsem se radil se svým bratrem. Nakonec jsem se rozhodl vyzkoušet terénní běh. Koupil jsem si slevněnou sportovní obuv a funkční oblečení. S ohromným odhodláním jsem se vydal na první trénink. Cítil jsem se skvěle. Bohužel ráno jsem se nestačil divit. Probudil jsem se spocený a neschopný pohnout nohama. Bylo mi jasné, že trénink se skutečně vydařil. Tak jsem se aspoň pořádně nasnídal a hubnutí odložil na další rok.

(Didaktis)

- 24 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je **pravopisně správně**:

/viz 1, s. 12/ max. 4 body

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu. Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou.

- 25 Rozhodněte o každém z následujících úseků výchozího textu, zda obsahuje ironii (A), nebo ne (N):

/viz 1, s. 12/ max. 2 body

- 25.1 dlouho jsem se radil
25.2 trénink se skutečně vydařil
25.3 jsem se vydal na první trénink
25.4 zhubnu pomocí zdravé výživy a sportu

A	N

- 26 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda obsahuje pravopisnou chybu (A), nebo ne (N):

/viz 1, s. 12/ max. 2 body

- 26.1 Chtěli jsme pogratulovat každému vítězy, ale nebylo to v našich silách.
26.2 Když se vrátili z olympiády, vítali je před letištěm davy nadšených fanoušků.
26.3 Protože jste se včas neomluvili, nemůžeme vaší žádosti o mimořádný termín vyhovět.
26.4 Budete-li se chovat rozumně, podaří se vám překonat i zdánlivě neřešitelné problémy.

A	N

TEXT 1

Cvrček

- (1) Vrzuká cvrček, vrzuká
na mezi pro milence.
Ona má očka mrzutá
a do líbání se jí nechce.
- (2) Je soumrak, tichnou dědiny,
jde modř a láska po podhůří.
Ona však líbat nemíní,
čas ubíhá,
a cvrček zuří.
- (3) Umělce odjakživa vzteká
takový upejpavý chlad.
Co jsi to, holka, za člověka?

Jak dlouho ti mám
vyhrávat?
Konečně den svůj krámek zavře,
zavře tu krásnou růži žhoucí,
a je tu tma,
jdou mrákoty.

- (4) Konečně sen se potká s nocí
a ústa s těmi naproti.
- (5) Cvrček se zlobí, dohráváje
závěr své drobné sonáty.
Je uhřátý a dohřátý.

(J. Kainar, *Netrpěliví motýli*)

TEXT 2

Epanastrofa – figura rétoriky a poetiky, opakující táž slova na konci předešlého i na začátku následujícího verše, popř. na konci a na začátku sousedních slok.

(Š. Vlašín, *Slovník literární teorie, upraveno*)

27 Které z následujících tvrzení je v souladu s TEXTEM 1?

100% 1 bod

- A) Báseň je ukázkou dramatu.
B) Báseň obsahuje přirovnání.
C) Báseň obsahuje personifikaci.
D) Báseň je psána volným veršem.

28 Vypište z TEXTU 1 dva verše, v nichž se objevuje epanastrofa:
Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

100% 2 body

29

29.1 Vypište z TEXTU 1 všechny zdrobněliny:

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu. Hledaná slova mohou být v TEXTU 1 i v jiném než základním tvaru.

29.2 Vypište z poslední sloky TEXTU 1 slovo s odlišným počtem hlásek a písmen:

30 Ve které z následujících vět se vyskytuje chybně užitý tvar slova?

- A) Vytří pořádně i pod nohama stolu.
B) Přitom cviku pořádkmítej nohama.
C) Neměl žádný vztah k domácím pracem.
D) V komoře našel zbytky jídla okousaného myšmi.

